

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena: Na celý rok — 4 koruny — hal. Na pol roka — 2 „ — „ Na štvrt' roka — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.	Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. stán. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Ohlas k ľudákom.

Ministerpredseda Khuen-Héderváry chytil sa na to že z mrtvých zkriesi liberalizmus, ktorý sa už dávno, predávno zhnusil každému pootivému občianovi. Dobre vedel Héderváry, že je to ťažká práca, lebo veď mimo židov a mimo od vlády závisiacich panáčkov v celej krajine nieť samostatného občana, ktorý by bol liberálom, tak zavolať si teda na pomoc Tiszu a tento páňko, ako čo by mal porobené, ako čo by on bol vykupiteľom Uhorska, lieta po celej krajine a kortešuje za víťazstvo opovrženého liberalizmu.

Len že zdravého rozumu a samostatní ľudia nič nedajú ani na úsmev Héderváryho, ani na Tiszové reči, bo vopred dobre vedia, že ich títo páňi tak oklamú a zavedú, ako to posial vždy robili liberáli. Áno, poriadní a rozumní ľudia v celej krajine nedôverujú ani v Khuenovi, ani v kortešovi jeho Tisovi, preto má vláda zlé výhlady, preto trnie Héderváry, že pri voľbách neobdrží väčšinu.

Aby ho nezastihla táto potupa, dal sa do práce i s celým jeho aparátom. Úrady stoličné obrátili sa na kortešské brlohy. Notári pisari a slúžnovci na rozkaz fõispánov, fõispáni ale na rozkaz ministrov kortešujú.

Dľa zákona úradníkom neslobodno kortešovať. Čo je ale zákon úradníckym kortešom, veď oni hrde hovoria: «Nám nikto nezkáže, my sme zákon!»

Toto ale neni dost ani Khuenovi, ani Tiszovi, ani celej liberálnej vláde, oni pred svetom s tým sa chcejú chvastať, že s nimi drží

väčšina celého obyvateľstva krajiny. Aby teda zaslepiť mohli svet týmto cigáňstvom, značnejších liberálov — ministrov, štátnych sekretárov — kandidujú vo viacerých okresoch. Na takýchto trovia ohromné tisíce. Odkiaľ ich berú? Hovorí sa, že liberáli nemajú žiadnej stranníckej kassy. Teda odkiaľ pochodia tie peniaze, s ktorými 100—200 členove deputácie v Budapešti napájajú? Nuž a tie peniaze, ktoré istí po krky zadĺžení liberalní kandidáti plnými rukami vyhadzujú, odkiaľ pochodia?

Z našich mozolov. Z krvútnej dane chudobného ľudu!

Takýmto podlým spôsobom chce liberálna vláda väčšinu sohnat' do parlamentu. Ba aj to jej je primálo. Chystá sa k násiliu. Vojskom dala oblahnuť aj tie okresy, v ktorých je ticho. Najmä o ľudácke okresy má vláda veľkú starosť, lebo naši kandidáti sú jej v očiach, týchto by rada vytisnuť z krajinského domu. Voličov liberálna vláda nemá, teda s vojskom chce a dost ľahko aj bude voliť, práve tak, ako Bánffy volil. Vojsko má upotrebené byť na to, aby volič, ktorý s vládou nedrží, hatený bol v hlasovaní. A tak nie voličia, lež vojaci budú hlasovať bajonetmi a puškami, A toto sa menuje slobodná voľba a dôvera krajinského obyvateľstva.

Haňba a potupa je to a nie sloboda! Kde je sloboda, tam nie sú zapotreby žandári a vojaci. U nás chudobný človek, ktorý s vládou nedrží, len na papieri má právo volebné, skutočne závisí ono od ľubovôle volebného predsedu.

Tento systém uhorských volieb hnuší sa už

celému svetu. Tak špatne nikde nevolia, ako u nás. A tomu na príčine sú liberáli. Oni utláčajú slobodu a uvádzajú v posmech volebné právo občanov.

Pri všetkom my ľudáci nefakajme sa ani hrozieb, ani vojska. Nedajme sa! Držme sa pevne! Nech nepodľahne ani jedon! Všetci do jedného musíme ísť na volbište! Nesmieme opustiť a zradiť našu zástavu!

Chvála Bohu veľa nás je a sme smelí. Pred našim táborom utekať budú liberáli. Zvíťazíť musí každý náš kandidát. Našou povinnosťou je, poraziť liberálov. Na pred ľudáci! Nedajte sa! Buďte smelí a víťazstvo vás nemine!

Len zaslúžilých katolíkov vyznačme našou dôverou.

Volebné obrazy z okresu čacanského.

Programm kandidáta liberálnej darobnej strany.

A čo je programm toho liberálneho kandidáta? Za čo bude pracovať? jaké zákony bude žiadať na sneme? V reči svojej na Čaci milostive uznal, že v našej vlasti síce jestvuje národnostná otázka, ale táto jestvuje len u Rumunov, na hornom Uhorsku Slováci že vraj nemajú žiadnej túžby, žiadne požiadavky, tí sú dobrí vlastenci od počiatku, tí sú spokojní, tým je dobre, tí nič nežiadajú zo zákonitých rečových práv svojich. Horné Uhorsko a Slováci dľa neho oplývajú vo všetkom blahobyte. Teda drahí bratia, kresťanskí ľudáci, uplatnenie našej materinskej reči v školách, pri vyučovaní, pri náboženstve, pred úradmi, v našich hmotných otázkach, to toho pána liberálneho kandidáta nič netlačí. On si o nás myslí, že nám je na svete najlepšie, že nám vo všetkom šťastie sa usmieva, že my žiadnych žiadostí spravodlivých a zákonitých nemáme. Ale povedzte, že mi, kto nás takto pozná, kto o nás takto smýšľa, či ten bude vedieť zastupovať nás, či ten bude vedieť k platnosti priviesť naše túžby rečové, socialné, hmotné?

Jeden pán na Čaci, ktorý toho liberálneho kandidáta do siedmeho neba vychvaloval a ok-

resu ho odporúčal, povedal medzi iným o ňom, že jak ho za ablegáta vyvolíme, na sneme vyprávať nebude, ale za okres bude tým viac robiť.

Teda za naše biedy, za naše tužby sa nezozve, to sami jeho priatelia uznávajú o ňom. Jako ale bude robiť za nás, keď on sám vypovedal o nás, že nám je tak dobre, že si už nič na tomto svete nežiadame?

Čo povedal Lévai o volebnom práve?

Okres čacanský spočítal predtým dva tisíce voličov. Tá liberálna spravodlivosť v rokoch 1897. a 1898. zhabala dve tretiny hlasov a nechala len 600 voličov. Naša kresťanská ľudová strana povýšila počet voličov dokiaľ bola na vláde dľa možnosti zákonov liberálnych na tisíc hlasov.

Čo je to ale všetko proti ľudnatosti tohoto okresu, ktorý spočíta 56 tisíc duší? My ľudáci žiadame, aby sa volebné právo dľa všeobecnosti spravodlivo rozšírilo, jako je to völa aj jeho veličenstva kráľa.

Naša kresťanská ľudová strana žiada, aby každý občan, ktorý je dobrý znášať dane a veľké farchy, ktorý je dobrý za vojaka, aby bol dobrý aj za voliča, aby sa mu zákonom aj volebné právo zabezpečilo, lebo len keď sa volebné právo spravodlivo a všeobecne rozšíri, vtedy volebné obecnstvo bude môsť predstavovať vôľu všeobecnosti, vôľu ludu.

A ten pán Lévai, kandidát tej darobnej liberálnej strany o tomto volebnom práve čo povedal? Že on len postupne je náchylný dať širším vrstvám ludu právo volebné, čo tolko znamená, že by nám on to volebné právo doprial až o sto rokov.

No, my tomu pánu Lévajovi pekne ďakujeme za takúto lásku a spravodlivosť, z ktorej len našim pravnikom by sa kedysi uslo to najkrajšie právo volebné, jak dotiaľ to liberálne šafárenie nás všetkých nevyžene do Ameriky na lepšiu výživu. Na to my mu teda len to odpovieme, že keď kone pokapú, nech posom tráva rastne.

Lévai posíela nás do Ameriky.

Keď som už Ameriku spomenul, prichodí mi na myseľ, že ten pán liberálny kandidát

slúbil voličom aj nevoličom okresu čacanského, že každému vďačne pomôže, keď bude chcieť utekať do Ameriky na lepšiu výživu. No, pekná láska! Veď my, jako dobrí vlastenci tejto vlasti, jako verní synovia tejto krajiny, tu chceme byť, tu chceme žiť, tu chceme aj pochovan byť. Do Ameriky ideme len preto, lebo tu výživy nemáme a od našich zástupcov nie to žiadame, aby nás šikovali do Ameriky, lež aby náš hospodársky stav dvihali, nám práce tu poskytlí, nás v našich biedach tu podporovali, vtedy si Ameriky žiadať nebudeme. Do Ameriky my aj bez pána liberálneho Lévaťa trafíme, tam nech nás cestu neučí.

Ale tuším by sa mu zešlo teraz pred voľbou aby sme my ľudáci všetci do Ameriky pozuchoďili, tuším len nás ľudákov by on rád do Ameriky poslať, aby tá hrstka tých liberálov tým ľahšej ho za ablegáta vyvolila.

No myíte sa, pane Léva, my až vtedy pojedeme do Ameriky, keď sa nám bude ľubiť, nás vy tam včul neposielajte, my do voľby tu ostane a pri voľbe vám ukážeme, kade je cesta do Ameriky, alebo bárs aj do Trantarie, že sa až tak bude za vami prášiť.

Čo povedal ďalej vo svojom programme ten liberálny pán Levai?

Hromžil, špintal na predošlú vládu, jako šuster hani čizmy, ktoré iný majster robil a nie on. Nuž ale, či je toto programm? Veď ešte nepreukázal, že on bude vedieť lepšie čizmy ušít, jako ten predošlý, veď ešte nevieme, či tá nová liberálna vláda bude lepšie gazdovať a šafáriť, jako tá predošlá koalicionálna? Jestli bude len taká, jako za predošlého panovania svojho, keď ožobračila krajinu, vtedy nič dobré nás neočakáva v budúcnosti.

Toho pána liberálneho Lévaťa reči uhorské a anglické do slovenčiny tlumočili múdri páni. Jedon z nich uznal, že ľudová strana kým bola na vláde, pre chudobný ľud vykonala to jedno dobré, že zotrela hlavovú daň, ale že chudobe zle urobila s tým, že povýšila daň od špiritusu, lebo len špiritus a z neho pripravované pálené je jediným potešením chudobného ľudu slovenského. Preto, povedal ďalej tento liberálny pán, že hlavnú daň mohli radšej povýšiť a pálené lacnejštm učiniť, aby sa s ním chudobný človek

za lacný groš mohol potešiť, potúžiť a občerstviť! Drahí bratia, ľudáci kresťanskí! Dívajte sa na túto liberalnú lásku a starostlivosť o náš ľud. Pálené ho kantrí, ničí, pálené otravuje celé rodiny, pálené kope otcem našim predčasný hrob, pálené uvaluje do biedy naše rodiny, pálené naplňuje blázince, nemocnice a arešty, pálené činí zo statočných ľudí divoké šelmy, oproti ale pálené činí bohatých krémárov a páleným otrávený a omráčený ľud dá sa ľahko zakúpiť, pre pánov liberálov. Dívajte sa, dane vám nechcejú poľahčiť tí páni liberáli, ale páleného by vám zo srdca dopriali, abz ste telesne, mravne, duševne a hmotne hynuli, aby vás jako hoväda ku liberalným válovom priviazať mohli. Toho by vám dožičali, aby na vás vozili sa ako na voloch a na vašich chrbtach do výšky vystupovali a nad vami panovali.

Celý svet bráni sa proti tomu nešťastiu, ktoré z páleného pochádza, len liberáli našej krajiny by radi pálené lacno a v hojnosti vyľievajú a nalievajú, aby touto pekelnou besnicou otravovali dobrý pracovitý ľud náš slovenský! Aj z toho ich poznáte, jakí sú vám priatelia, jakí sú to vtáci!

Viacej sme o programme tohoto liberálneho kandidáta ani nepočuli, ani nečítali. Takýto programm veru ani remienky obuve, nášho kresťanského ľudového programu, rozviazať neni hoden. Za takýto program žiadon ľudák hlasu svojho dať nemôže, ani neda.

Jedon pálené milujúci Staškovan na Čaci za liberálne peniaze kúpil vrecu múky a poberal sa za to zo staškovskej fary ztrhnúť našu kresťanskú ľudovú zástavu. Žena jeho horlivá ľudáčka, z takej prepadenej judáskej múky ani variť mu nechcela. Múku rozsypala a dala sa do chlapa jako do repy. Rozsrdený, zahaňbený a potupený chlap v zúfalstve vzal žínku a zavesil sa na ňu, žínka ale bola slabá a chlap ťažký, žínka sa pretrhla, chlap zpadnul a to do kapustného suda, na ktorom si dobre natrel rebrá a včul o tom rozmýšľa, že judášsky groš len ku haňbe a potupe vede. Na Staškove aj drozdy po hájoch prespevujú, aby sa každý kresťan chránil groša liberálov, lebo na takom požeňnaní neni. Taká zrádna mzda sa pomstí a len haňbu a smiech prináša.

Pozorný.

Z Oravy.

Dolný Kubín.

Richterovskí liberáli rozum i hlavu potratili. Zpočiatku si priveselo začali, kde pýtali len jednu zástavu, dali násilným spôsobom aj desať, ku tomu ešte aj poriadny oldomáš u Zlepčika a hodné zástavného. V Turdošine, Dluhej, Lokci, Kubíne, Krásnej Horke pili na «knížočky» hlavných kortešov deň a noc.

Takého suda ale ešte nikto nevidel, keď z neho čapujú, aby sa nevyprázdnil, tak sa aj kešienka liberálna veru až na dno vyprázdnila a darmo behajú Richter a liberáli po Kubíne, po Pešti, požičať im nikto nechce, peňazí niet a milí hlavní korteši, čo za peniaze a žranicu svoje katolícke presvedčenie zapredali, tí ich korteš-knižočky sami budú museť vyplácať. I to je trest boží, dobre sa i stane!

Tratia hlavy naši liberáli aj preto, bo im kupectvo nebárs ide. Katolíci sa prebudzajú, otvorili oči a vidia, že to k nič dobrému nepovede, ak sa židom, liberálom zapredajú, ak proti svojej viere v kamarádstve so židmi a luteránmi bojovať budú.

Zábidov, Štepanová, väčšina Krásnej Horky, Z. Dedina, Nižná, Podbiel, Zuberce, Habovka, Bielypotok, Chlebnice, S. Dubová, Lehota, Lihnotka, Vavrečka, väčšina Tapesová, Lomna, Krušetnica, Breza, Babin, väčšina Lokce, väčšina Hruština, celá Zázrivá, V. Dubová, Malatina, Pribiš, Medzibrod všetko to statné katolícke obce stoja ako múr za našou stránkou, Dlhá sa dala podeliť.

Máme stránku v Turdošine a aj po Kubinskom okrese, tak že nás ani pekelné brány nepremôžu, jestli aj ďalej vydržíme, jestli sa podkúpíť nedáme!

Strach majú a to veľký, naši liberáli! V sobotu pred Turicami dal hlavný župan všetkých kubinských kupcov a majstrov na stoličný dom posvolávať a rozposlať ich dvoch-troch na každú obec, aby išli ako apoštoli liberalnú pravdu hlásať a Richterovcov podporovať. Nuž, milí voličia, privítajte ich tak, ako Podbielania mäsiara Smetanaja a Medzibroďania, mäsiara Kuku! Potom ztratia vôľu od apoštolovania. I Krajčírnik Kajon, čo sám nemá rozumu a chcel by našich voličov vyučovať, i ten bral v Malatine nohy na

plecia, preskakoval ploty a do úteku taký bol ľahký, ako laštovička!

Pomaly vychodia na javo všetky figle, všetky kumšty Richterové. Kortešoval s tým, že aký je tuhý katolík, ako chce katolíkov brániť. Vyšlo na javo, že všetci židia s ním držia, že jeho voličia zbili a mučili katolíckeho dekana, že sv. omšu neslúži, nekáže, že osvietený pán biskup ho pre neposlušnosť suspendovať musel, no to je veru pekná katolícka stránka! Kortešoval, že aký je Slovák, že slovenčinu bráni, chce aby v školách len po slovensky vyučovali atď. Vyšlo na javo, že Slovákom vždy najväčším nepriateľom bol, už ako klerik v semeništi špehoval na našich oravských klerikov. slameníky im revidoval, oznamoval ich predstaveným, tak že daktorých aj povytvárali zo škôl, jako sa to tiež stalo s úšťanským klerikom Pajdušákom, ktorý potom ďaleko od svojej milej vlasti, v Amerike skončil život svoj.

Najnovšie tiež krásne veci vyšly na javo: medzi rukami máme peštianske noviny, takzvané «Nap» a v čísle 13. mája týchto novín stojí pôvodný dopis od pána Richtera, v ktorom sa ponosuje, «že ľudová strana ho len preto tak prenasleduje, bo je on čistý a tuhý maďar a ako taký všade ohlasuje, že v našich nábožen-ských školách len maďarsky chce dať dietky vyučovať».

Nuž, milí voličia, čo poviete teraz ku tomuto v Turdošine, Lokci, Dlhej ohlasuje že chce slovenské školy, do pešťanských novín ale dopisuje, že je čistý maďar, že len čisto maďarskú nauku trpí v školách! A toto on ani nemôže odtajiť, bo je tam jeho vlastnoručné písmo! Vidíte, taký je on Slovák, tak šiali svojich voličov, ešte ste ho ani nevyvolili a už vás klame: tuna je Slovákom, na hor v Pešti sa za tuhého Maďara vykladá!

Nuž, dajte sa len aj ďalej šialiť! My mu ale neveríme a stojíme za našim známym katolíckym kandidátom aj na ďalej jako dosavád
Nech Boh živí pána Georga Bullu!

Telegramm Krestana.

Arcibiskupská hlavná svätá stolica jágerská (Eger) appelláciu Jána Richtera odmrštila v celom obsahu a peremptorične.

K voličom volebného okresu Považsko-bystricko-bellušského.

Zdá sa, jako by sme netečne dívali sa na pohyby volebné v našom okrese a liberáli veru z celej sily usilujú sa kriku-vresku narobiť, aby nim zbalamutili voličov.

Liberalný kandidát gróf Ján Pongrácz, ktorého pred pár rokami s veľkou oduševnenosťou ľudová strana podporovala, keď vystúpil v puchovsko-illavskom okrese, prehodiac kepienok, stal sa liberálom, mysliac, že v našom okrese podarí sa mu judášskym grošom, prechmatámi slúžnovec a dedinských notárov, pijatikou a prázdnyimi sľubami ohlupiť a zbalamutiť našich statočných, neohrozených voličov, ale sa trpkó zklamal.

Darmo chodia s ním slúžnovci a notári, darmo dal prečinskému notárovi a jeho žene prstene, darmo napájal v Pružine cez štyri dni, tak že tanečnice samé pohoršili sa nad jeho «anglickým» spôsobom kortešovania a mužovia a otcovia tanečnic radi boli, že mu už päty vidia, vzdor všetkému nepodarilo sa mu ani len jedného poriadneho voliča na svoju stranu získať a veru sa mu ani nepodarí!

Pružinania vďačne pamätajú na to, čo im pán *Szmrecsányi* dobrého vykonal, celá dolina muž do muža pevne a verne stojí pri zástave kresťanskej ľudovej strany. Statní Hornolieskovania pod vodcovstvom zásadám a danému slovu verných pánov zemanov Jána *Lieszkovszky* a Štefana *Kardoss* stoja jako múr pevne. Oduševnení Dolnolieskovania, chrabrí Slopnania Pongráca ani vidieť nechcejú.

Statoční zemanovia v Durďovom do jedného pod bielou zástavou chystajú sa hlasovať na nášho Georga *Szmrecsányiho*. Voličia z Briestyneho, Horného Mostenca, z Podskalia, z Trstia, no a ktorých som skoro na prvé miesto mal položiť, verní Vizsolajci a Sverepčania, vetko voličia hrdínskeho ducha a smýšľania, verne vytrvávajú pri nepoškrvnenej, čistej zástave ľudovej strany!

Čičmanci, z ktorých niektorí sladkými rečičkami Pongráczovými pomätení, už sa aj popodpisovali liberálom, včul banujú, že sprostó urobili. Jejich múdre ženičky ale stroja sa ohlúpeným mužom svojim hlavy zase napraviť.

Pýtate sa, drahí bratia, že čo je s Horno- a Dolno-kočkovcami a Nošicami? Nuž tam ľudia nie za svojim duchovným otcom, lež za istým krivým šenkárom kulhajú. Ale chvála Bohu, aj tam máme oduševnených kresťanov, ktorých ani judášsky groš, ani flaša není v stave od zástavy ľudovej strany a od zásad kresťanských odtrhnúť! Daj Bože Duchu svätý, aby aj tí, čo pokulhávajú za Náthanom poznali, že sú blúdne ovce.

Že len včul idem spomínať naše stredisko, náš pevný hrad, milú a slávnú Bellušu, z ktorej oduševnenie, príklad vytrvanlivosti a vernosti k zásadám kresťanským vplýva na celé okolie, že keď len včul na estatnom mieste spomínam Bellušu a hlučné «sláva!»

privolávam jej obyvateľom, to má zvláštnu príčinu. Chcem totiž sdeliť drahým bratom našim a čitateľom «Kresťana», jako privítali udatní a neohrození Bellušania grófa Pongrácza, keď prišiel s plným vozom sľubov medzi nich 2. mája držať programnú reč!

Ľudkovia moji, to vám bolo niečo zvláštneho! Liberalný notárko bellušský Krivoprstek s tučným fojtom už od týždňov chystali sa slávne prijať Pongrácza a všetko možné podujali, aby si slávnym prijatím Pongrácza zásluhy získali. Najmuli kone (štvernohé!) za dobrý plat na banderium, sľubujúc po 2. zl. každému koňovi. A bárs je v Belluši dost majiteľov koní, len jeden uličan liberár Černobrad dal kone na banderium. Štyroch si z Bystrice dovedli (totižto koňov). Liberálov z Bystrice prišlo s Pongrácom raz tolko. Slúžny, podslúžny, kravský lekár s notármi: z Bystrice, z Precsína, z Plevníka, z Pružiny, z Dolného Lieskova, slúžny z Illavy s podslúžnym a podslúžny puchovský. Z Illavy kravského lekára nedoviedli, že vraj stačil im ten jeden. Prišiel aj predseda liberálov Zental a s nim dva po 5 zl. denným platom najatí korteši Lečko a Lapunik. Vypisujem ich mena, aby ste drahí bratia po okolí Považskej Bystrice vedeli, prečo sa títo dvaja za Pongrácza oduševňujú!? To sú platení nájomníci, naháňačia.

Ľud valným počtom sa sošiel očúvať múdrosti Pongráczové. A Pongrácko začal. Sľuboval, sľuboval, až ho tuším brucho začalo boleť, lebo jednou rukou brucho si držal a skrčený rečnil. Že vrej rečnil! Ľud očúval ho sne vôľou a tu i tam bolo očúť «abcug Pongrácz! Éljen Szmrecsányi!»

A keď Pongrácz medzi zajachtávaním spomenul volebné právo a školu štátnu, tu vypuknul ľud v hneve, pástě sa dvíhal, vznikol hrozný krik, z ktorého najviacej bolo čúť výkriky:

— Abcug Pongrácz! Cigánite a klamete svet!

Toto vidiac programného shromaždenia predseda Zental, ktorého itak dosť dlhý nos o dobrú piad od hnevu nariastol, friško sa hrabal dolu z pódiuma aj s pánom kandidátom. Ľud nahnevaný obklopil Pongrácza ktorého páni slúžnovci medzi seba vzali a tak pástě Pongráczovi obecané pocitily jejich rebrá.

Celá trupa liberálna skovala sa v blízkej krčme. Pán Pongrácz často behal na isté miesto, vyhovárajúce sa že vraj užil pilulky karpátske!

Rozhnevaní ľudia nerozešli sa a čakali čo bude? Vidiac libeláli, že ľud sa nerozhodí, držali poradu čo majú robiť?

Istý pán, čo veľmi ľubi to pukané (champagner) radil, aby si najprv do kurážu vypili a keď sa roztmie že potom nezbadane ufrknú. Ľud len čakal. Konečne posedali na koče a hajdy preč! Ľudia za nimi, ale poneváč Pongrácz je dobrý kočiš, uvrznul, lež puchovský podslúžny a tí dvaja nájomníci z Bystrice dostali kapitálne na kabát. Taktó vypadla programná reč Pongráczová v Belluši.

Bratia, kresťanskí voličia v okolí Považsko-bystric-

kom! Nedajte sa ani vy zbalamutiť všeliakými chýrami, ktoré platení nájomníci Pongrácza zlomyseľne roztrusujú o pána Szmrecsányim. Už rozchýrovali, že pán Szmrecsányi odstúpil, že preto ani viac medzi vás nepríde atď.

To je nehanebná lož. Pán Szmrecsányi neodstúpil lebo jeho víťazstvo je celkom isté! Dolina Marikvoská, Papradnyanská, okolie Považskej Bystrice oduševnené sú za zásady našej kresťanskej ľudovej strany. Túžobne čakajú na príchod pána Szmrecsányiho, ktorý je nezlomný bojovník za práva ubiedeného slovenského ľudu a ktorý dovčul len preto neni medzi nami, pokiaľ leží nemocný, ale až Boh dá, okolo sv. Ducha, jako vám to oznámeno, príde medzi svojich verných voličov.

Nech žije pán Georg Szmrecsányi! Nech žije ľudová strana!

Z Budapeštu idú chýry,
že sa volba nová chýli.
Hor' sa teda bratia,
nech sa nám nevrátia
liberáli už raz zhníli!

Nám kope jamu, kto nášho nepriateľa dopomáha k moci.

Z ružomerského okresu.

Ej škoda, preškoda, že nemáme ľudového kandidáta a veľmi by sme ho potrebovali. Ľud katolícky si len ľudáka žiada a nie Bajora alebo Andela. Ten prvý, Bajor, už chodí po okrese a odporúčajú ho tí vrchní, z nekatolíkov. Teda nekatolíci nám katolíkom natískajú svojho. Ha-ha-há!

Andel sa ešte neukázal, ale už máce a nakúka, že ako by to asi vyzeralo, keby sa on v okrese ukázal. Tí ktorým treba groše na pálenku, sami chodia k nemu a ponúkajú sa, lebo podajeden je taký, že za pálenku i otcovskú vieru svoju predá. Najlepší zárobok ale ukazuje sa krčmárom, ktorí po notároch prvé miesta zaujali nateraz a od veľkej hodnosti až omladli. Šiflikári liberálni sú aj teraz náramne šikovní.

My ľudáci nedáme hlasy svoje ani na Bajora, ani na Andela, lež len na kandidáta našej milej ľudovej strany. Ak ho mať nebudeme, to na voľbu ani na krok nepôjdeme, aby sme aj tak dokázali, že sa držíme len našej milej ľudovej strany.

Pán Boh s nami!

Z Vršku.

Z nyitrašambokrétskeho volebného okresu.

Konečne aj naši liberáli už «chytli» kandidáta v osobe Ernesta Sporzon. Nikto nechcel sa odhodlať, aby v našom okrese buchnul, až konečne túto obeť priniesol Ernest Sporzon. Keď naši židia počuli, že vláda Khuenová Sporzona sem poslala, jednohlasne povedali:

— Nü, mali sem khoho phoslať, veru s takýmto khandidátom tým menej zviťazíme.»

A ačkoľvek celý svet vie, že ľudová strana sotvaj má tak istý okres, jako je náš, že predsa ešte aj sem posielajú svojho kandidáta, tým to dokazujú, že rátajú na to, že peniazmi, páleným a všelijakými sľubami podvedú ľudového smýšľania voličov a tak zviťazia. Voličia, buďte prichytní, že vám všeličo nasľubujú, ale huncuť liberálni z toho nič nezistia. Dôkazom toho sú ku príkladu Nedašovce, kde ešte pred 10 rokmi pred voľbou Majora, liberáli doviedli ta aj inžiniera, ktorý vymeral miesto, kde bude tá štátna škola, kade budú okná, dvere, atď. A ešte ani dovčul neni tá škola vystavená! Iných voličov tak pochytili, že im dali zavdavok po 10—20 zlatých a že po volbe každý dostane 30—50 zlatých. A keď tí zakúpení voličia po volbe išli ku tomu hlavnému liberálovi, ktorý kassu opatroval, ten tak ich privítal: «*Mars ki, te büdös paraszt!*» — čo po slovensky znamená: «Pakuj sa von ty smradlavý sedliak.»

Pravda, pred voľbou každá sedliacka halena je vzácna, až tak rozvoňáva, ale po volbe je im už smradlavá! Prial bych si zo srdca, aby naši voličia mali rozum, aby liberálovi na lep nesadali, oby boli takí múdri, jako bol istý Tilles pri volbe nebohého dra Majora. Liberáli ponúkli mu peniaze, až bude na Alexandra Ru nayho hlasovať.

— Dobre — odpovedal Tilles — budem!

A dostal značnú summu peňazí. Za liberálne peniaze zabával sa on a jeho priateli a v deň voľby hlasoval na ľudáka dra Majora! Keby naši kresťanskí voličia všade tak urobili, keď ich budú liberáli pokúšať, vtedy by liberálovi raz na vždy chuť prešla ľudí zakupovať. Počujem, že liberáli zasek budú len zavdavky dávať a že vraj ostatné potom až po volbe dajú a keď u nás prepadnú — čo je isté —

vtedy odpovedia: «pakuj sa von, však aj tak sme prepadli». A keď zvíťazia, po voľbe tiež každému osvé povedia: «Pakuj sa, však i bez teba by sme boli zvíťazili».

Slovom, liberáli či buchnú, či zvíťazia, na miesto toho slubeného, zakúpeným ukážu vždy len z raka klepeto. A potom není to haňa, závdavok prijať a prrdať sa? Práve tak robia aj židovskí mässiari, keď kúpia teľa, dajú závdavok a keď žid teľa vezme, vyplatí ho, alebo mnoho razy dlžný zostane!

Že kto je ten Ernest Sporzon, o tom by voličia z Valašskej-Belej najviacej rozprávať vedeli. Pochybujeme, že by Sporzon tak navštívil všetky obce, jako pán Szmrecsányi, ale až by predsa prišiel, tak opýtajte sa ho, že prečo ho tí Belanci tak veľmi nenávidia?

Liberáli sú toho domnenia, že ponevác Sporzon v Nitra-Rudnom býva, celá Rudnianska dolina bude naň hlasovať. Že nakoľko je toto pravda, o tomto by voličia z rudnianskej doliny najlepšie svedectvo vydali. Na Sporzon nebude hlasovať ani *Jano Pitreje*, ktorý tiež chcel byť kandidátom tej darobnej strany, ale ponevác ho gablo, tak včul trucuje a just preto nepojde hlasovať.

Počujeme, že v celom okrese ešte aj tí sú proti nenávidenému kandidátovi tej darobnej strany, ktorí do včulajšku ešte vždy na liberála hlasovali. A tak v našom okrese máme úfnosť na také víťazstvo, akého sme ešte nevydobili nad liberálmi! Majte sa teda ľudáci na pozore, keď vás liberáli pokúšajú, zvädzajú, podplácajú budú, ukážte im chrbát.

Volič.

Podľa rozumu a citu katolíckeho, a nie podľa vrecka vážme zásady.

Odpoveď

velebnému pánu farárovi Jozefovi Badík.

Velebný pane! Dozaista ste nezbadal a nečítal odpoveď našu v 17. čísle «Krestana», ktorú sme v odkazoch redakcie na váš dopis dali, bo by ste nebol písal v 3. čísle «Slov. Lud. Novín», že sme váš dopis jednoducho do koša hodili. Opakujeme, čo sme tam povedali:

V 14. čísle «Krestana» nebol celý náš program uverejnený; po rekapitulácii účinkovania ľudovej strany počas koalície, dali sme úpravu pre voličov ohľadom na najbližšie úlohy politické. Čo sme tam nespomenuli, s tým sme to nevytvorili. Že dr. Emil Gyuriss, kandidát ľudovej strany v svojej programnej reči i to spomenul, že bude pracovať, aby sa hornouhorským obyvateľom krajiny (Slovákom) v užívaní ich materinskej reči v elementárnych školách a pri politických a kraľ. úradoch dalo nejaké poľahčenie a že tomu i Georg *Szmrecsányi* prizvukoval: s tým spomenutí páni kandidáti nič takého nepovedali, čo by sa s programom ľudovej strany nesrovnávalo a čo by si pred seba vziať nemohli.

Urážky prirodzených práv sú urážky aj zásad kresťanských našej strany, trestanie ľudí pre veci, v ktorých nie sú vinní, ani chybní: protiví sa všetkej spravodlivosti; proti týmto úrazom a sekaturám vždy podľa možnosti a našich sil bojujeme a bojovať chceme i budeme. Že sa mnoho krivdy deje a mnohí nevinne trpia, to aj my vidíme cítime a preto tých, ktorých to tak škrie a bolí ako nás, prosíme, nech tiež nastoja na tom, aby kresťanské smýšľanie opanovalo ducha pohanského, šovinského tak v zákonodarstve, ako aj vo verejnom živote, potom svitne deň pravdy a spravodlivosti.

S úctou

Redakcia «Krestana».

Za katolícke záležitosti nemožno praveľa urobiť.

Zo starolubovenského volebného okresu (Spiš).

Anton *Beszkid*, kandidát kresťanskej ľudovej strany dňa 6. mája držal svoju programnú reč v Lackove, a v Malej Lomnici, 7. vo Folvarku, 8. v Nedeci, v Kacvine, v Malej a Veľkej Frankovej, 9. v Nižných Lapšoch, v Lapšanke a vo Fridmane, 10. v Mafašovcach, v Haoušovcákch, v Jazersku, v Relove a v Giblu.

Voličia počúvali ho aj na týchto miestach s najväčšou pozoroosťou a s hlučným schvalovaním. Okrem kandidáta oduševňovali ľud ešte aj nižnolapšanský farár Franc *Kompanyik*, rich-

valdský farár Franc Klein a starovesský starý gazda Ján Virosztek. Rečnili ďalej v Malej Frankovej Štefan Dudaško miestny farár a Štefan Schultz, nižnoružbašský kaplán, v Giblu Michal Majercsák, farár mafašovský a v Hanušovcäch Jozef Piszarsik, miestny rychtár.

Do týchto obcí odprevádzali kandidáta 25 voličmi naplnených vozov, bandérium a starovesská hudba, v Kacvine kacvinská a v Nižných Lapsoch aj lapšanská hudba. V celom okrese je ľud tak veľmi oduševnený za ľudového kandidáta ako ešte nikdy za kandidáta inej strany. V Relove boly síce už vytýčené zástavy protikandidáta Salamona, ale pod vplyvom programnej reči všetky vstiahly a vystrčili zástavy ľudového kandidáta. To urobil ešte aj relovský rychtár a aj jeden relovský burgár, ktorí sa už Šalamonovi zaviazali. Šalamonová stránka prevádza neslýchaný terorizmus. Starovesský slúžny so zeleným perom Šalamonovým za klobúkom, chodí medzi voličmi. Notári sami oznamujú ľudu, kedy príde Šalamon, ba ešte aj kortešuje, bárs im to zákon prísne zakazuje. Starovesská sporiteľna odopiera požičky takým ľuďom, ktorí sú za ľudového kandidáta, preto by veľmi dobre bolo, keby v Starej Vsi utvorená bola ľudová sporiteľna, aby ľud so svojimi krvopotne zarobenými halierami nie jemu neprajných pánov krmil, ale aby sám mal osoh. Šalamonovi korteši ešte aj s tým opovažia sa balamutiť ľud, že Šalamon je tiež ľudák, Voličom už aj teraz po 10—20 korún dávajú na útraty za furmanky a sľubujú dva aj trirazy toľko, ako stoličné nariadenie predpisuje.

Pre tieto ošklivé kortešačky ľud je hrozne rozhorčený, tak proti kortešom, ktorí také nezákonnosti ztvárajú, ako aj proti kandidátovi Šalamonovi,

Dňa 12. mája, keď Šalamon v Starej Vsi svoju bezprogramnú reč držal, jeho kortešom dostalo sa aj záprtkov. Richvald tak pevne stojí i kandidátovi kresťanskej ľudovej strany, že sa tam Šalamon ani neopovážil ukázať.

Z doliny Nyitra-Kolos.

My sme mysleli, že v našom žabokretskom okrese náš milovaný kandidát Georg Szmeccsányi už nebude mať protikandidáta a že

budeme mať tichú voľbu. Ale sme sa v tom zklamali, lebo liberáli pachoria sa ešte aj v našom okrese, ale marné je všetko. Naši liberáli najväčšiu nádej skladajú v baronovi Hauptovi, ktorý býva v našej doline a je millionárom. Od neho čakajú naši židia, že on dá aj peniaze a že aj skrze svojich úradníkov bude nátlak robiť na voličov, aby hlasovali na tú židovsko-liberálnu stranu a jako počujeme, vydal už aj rozkaz, aby za jakéhosi Sporzona robilo sa celou silou.

Nuž, čo to znamená, celou silou? Nuž čo iné, ako to, aby sa tá židovská otrava na točku uderila, aby voličia pili, a tak sa zpili, že by nevedeli, či sú ľudia, alebo hoväda. Kto tú otravu opovrhne a rozumu sa nepozbaví, tomu sa budú vyhrážať všeliakým zlým; koho ani to nezkláti, k tomu nočný čas príjdu liberálni kopovi a budú mu pred oči klásť krásne nové banknoty, aby zapredal svoje kresťanské presvedčenie a ešte aj všeličo iné mu budú sľubovať.

Ja sa vás ale pýtam, drahí voličia, prečo sa ten barón Haupt aj inokedy o vás nestará? Povedzte, jaké dobrodenie vám kedy preukázal? Inokedy vás nezná, ale keď príjde čas volby, vtedy sme pravda vzáctni? Ja vám ale hovorím, aby ste opovrhli židovské pálené a peniaze a smelo si zastante vaše kresťanské presvedčenie, za to sa vám nič stať nesmie. Hor' sa teda Klištania a vy ostatní, ktorí bývate v Janovejší a v Klatonovejši, ukážte, že bár aj ste chudobní, ale máte vaše kresťanské presvedčenie, ktoré viac je hodné, ako všetky milliony Hauptové. *Nech žije teda kresťanská ľudová strana a náš vremlilovaný kandidát Georg Szmeccsányi!*

Roľník.

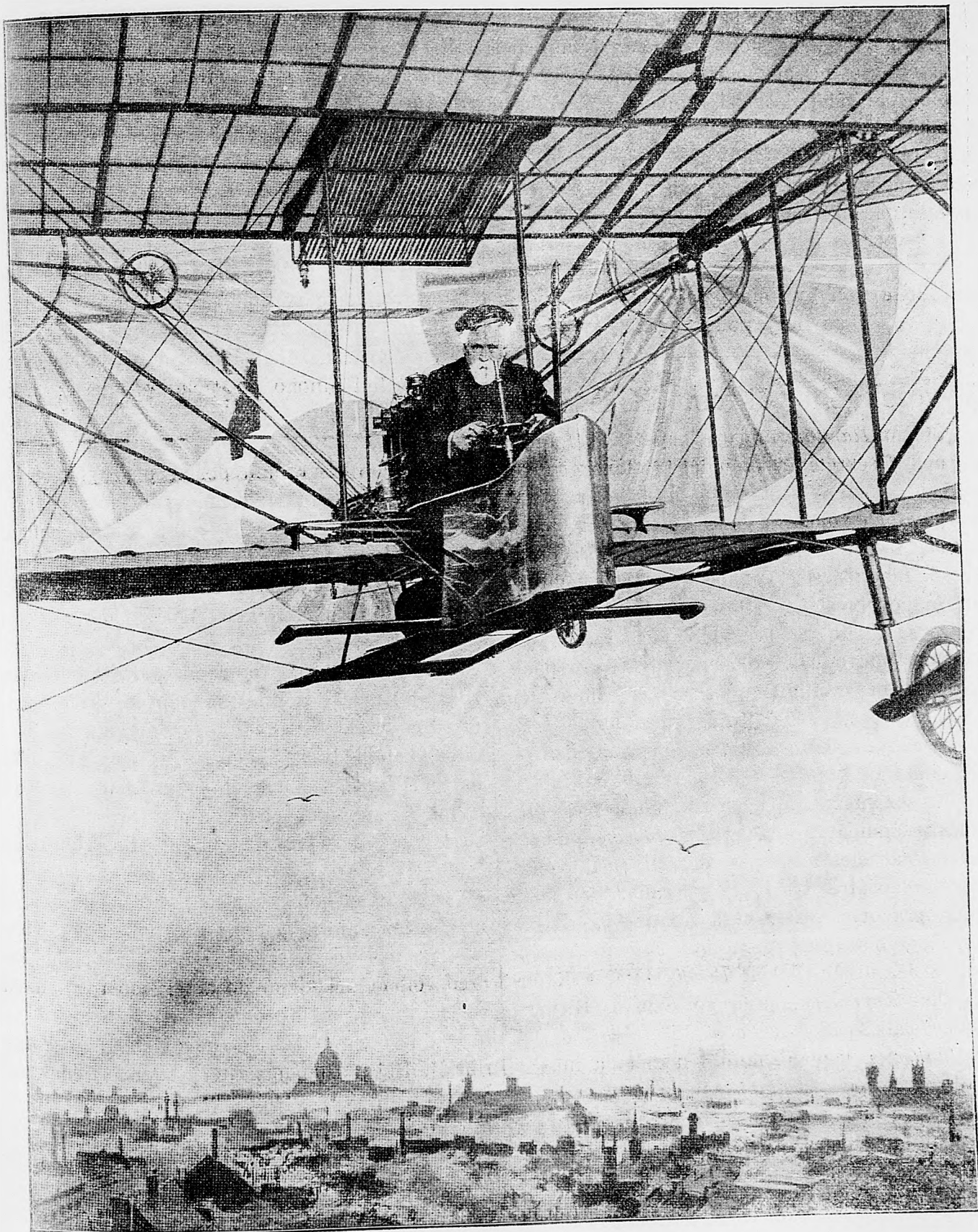
Vyhýbajme našim nepriateľom a podporujme našich bratov.

Oszlány.

My patríme do volebného okresu Aranyos-Maróth a všetci občania Katolíckí, krome úradníkov, telom i dušou sme oddaní našej kresťanskej ľudovej strane a jestli aj po iných obciach tak vydržia, jako u nás, vtedy ľudová strana v našom okrese istotne zvíťazí.

Ale je ešte jedna vec, čo za potrebné držím

v «Krešťane» vypísať a to je, že Julius Kenessi tunajší občan stal sa hlavným kortešom Spor-zona, kandidáta tej darebnej strany v žabokret-skom okrese, za čo nielen my občania, ale aj Kenessiho rodina sa až veľmi haňbíme. Juliusa Kenessiho otec býva v Práznovcäch (pri Velkých Bossanoch), má 92 rokov, je telom-dušou od-daný ľudovej strane. Keď pán Georg Szmre-

Vetroplavec nad Londýnom.

csányi do Praznovec prišiel starý 92-ročný Kenessi, postavil mu vífaznú bránu, on ho krásnou rečou vítal a ani z ďaleka nemyslel, že jeho vlastný syn Julius bude chcieť pokaziť, za čo starý 92-ročný otec tak veľmi zaujatý je. Ako aj starý Kenessi počul, že jeho syn Julius ostal hlavným kortešom Sporzona, odkázal mu, aby sa mu viacej na oči neukázal, že ho v jeho živote viac vidieť nechce! Haňba je to, keď syn katolickeho otca bojuje proti kresťanskej ľudovej strane! Otcovia, lepšej si vychovávajte vašich synov, aby keď odrastnú, neboli takí, ako je Julius Kenessi!

Volič.

Katolícke pohyby každý podľa svojej sily je povinný podporovať.

Z volebného okresu Kisszeben.

Štefan *Hartsár*, titulárny pápežský komorník, biskupský sekretár a kandidát kresťanskej ľudovej strany okresu sabinského navštívil už veľkú časť svojich voličov a medzi iným 12. mája povedal svoju programnú reč v ľudnatej obci Široká. Liberáli síce všeliaké kúsky podujali, aby ľud od kresťanskej ľudovej strany odviekli, len že sa im to nepošastilo. Voličia totiž vzdor podlému podvodu a hrozbám, vo veľkom počte prišli ku programnému shromaždeniu nielen z obce Široké, z filiálky Nagyvitéz, lež ešte aj zo susedných dedín Frics, Istvánvágás, Szinye ujfalu atď.

Ku shromaždeniu a programnej reči sprevádzali kandidáta: Adalbert *Zaborovszky*, prepoš, dekan-farár mesta Eperjes, dr. Mikuláš *Kutka*, pravotár zo stredišťa ľudovej strany, dr. Achil *Baán*, pravotár prešovský a biskupský, Barnabaš *Tost*, biskupský obradník, Ján *Zsilinszky*, farár z Jászujfalu, Valent *Bélafi*, farár z Kapušan, Ján *Kurimszky*, farár zo Szinye, Richard *Semsey* statkár, Michal *Palyó*, Jozef *Soncsó*, Jozef *Jankovics*, kapláni, mnohí učitelia a iní,

Programné shromaždenie zahájil peknou rečou dr. Kutka zo stredišťa, po čom ablegátsky kandidát Štefan *Hartsár* vysvetlil svoj program tak zriedkavou výrečnosťou, že prepočetné obecnstvo v pravom smysle slova uchvátil. Keď po významnej reči ablegátskeho kandi-

dáta utišili sa dlhotrvajúce hlučné ovácie, pri všestrannom schvalovaní rečnili ďalej farár Valent *Bélafi* a konečne s veľkým úspech biskupský obradník Barnabaš *Tost*. Na tieto reči mnohí z prítomných opustili liberálov, oduševnenosť za ablegátskeho kandidáta Štefana *Hartsár* je všeobecná po celom okrese. Nech žije kresťanská ľudová strana a jej kandidát okresu sabinského Štefan *Hartsár*.

Pri voľbách nie na terajšok, ale na budúcnosť hľadme.

Udalosti z okresu čacanského.

Hovorí, že rychtár sa nesmie s politikou zaoberať, ja som zvedavý, čo povedia na rychiára radvostčanského, Jána Budoš *Jašeka*, ktorý sa až veľmi mnoho do politiky mieša; nahovára, čo mu plúca stačia na stranu Lévaiho, ba povedal:

— Pán cisár nám poslal tisíc zlatých na voľby, musíme byť tam, kde pán cisár chce!

Zástavu pána Lévaiho si už vystrčil, budeme vidieť, či mu ju Šimek podnotár ztrhne, jako kubinskému rychtárovi!

Lévaiho voličom je všetko slobodno!

*

Nedávno chodil tu jeden pán, ktorý ukazoval i pátričky a robil sa dobrým katolíkom; pri tom však nezabudnul spomenúť, že jako dobrý katolík bude hlasovať na Lévaiho. Bratia ľudáci! Varujte sa takých pánov; Oni sa ani nevedia na pátričkách modliť. Neverte im, to sú tí vlci hltaví, ktorí majú na sebe ovčiu kožu.

*

Ako teraz voľby vypísali, predsa sme sa aj my ľudáci čohosik dožili. Každý ľudový volič dostane pas do Ameriky bez prekážky, ale len pred voľbou a keď ho dostane, musí aj hneď odcestovať. Lévaiho voličia neni sú účastní tohoto dobrodenia. My ale nepojdeme do Ameriky, radšej zostaneme tu a odhlasujeme na Gyurissa.

*

V celom okrese každý je včul Slovák; či pán alebo gazda, či podnotár alebo boženik, či katolík alebo židák, každý sa bije v prsa, že je Slovák! Slova svoje aj skutkami dokazujú,

rozdávajú «Slovenské Noviny» a «Slovenské Ludové Noviny»; keď idú po dedinách, každému z vačku trčí pár exemplárov týchto novín. Ej, Hodža, Vlád a Mudroň mal by veľkú radosť, keby videl túto oduševnenosť! To je len pred voľbou, po voľbe zabudnú na slovenskú reč.

Pane Badik, tá oduševnenosť v celom okrese je len pred voľbou, len na čas, uverte mi, že po voľbe sa zklamete!

*

Pán Lévai sľubuje nám mosty. Trefne na to odpovedal jeden gazda, že len na papieri, telefony, telegrafy, cesty a čo ja viem ešte čo. Bratia ľudáci! Poznáte to slovenské porekadlo: «Sľuby sa sľubujú a blázni sa radujú».

*

Jednoho Starobystričana, keď bol predvolaný do kancelárie zahraničnej polície, pýtali sa, že na koho bude votizovať? On odpovedal, že na svoju ženu, nemá totiž votum, bo medzi voličov zapísať ho zabudli liberáli.

Volič.

Zradca je horší od nepriateľa.

Z prievadzského okresu.

Stojíme ani ten obrovský dub, ktorý odpojuje jak víchru, tak aj hromobitiu. Náš pán kandidát má takú väčšinu, že keď to Lojzo Rudnay zazre, v tej minutke vzdá sa kandidátstva. Kto že je pri ňom? Zdarma nikto. Aj kortešom musí platiť diurná, lebo bez toho ani Kmetko, ani Šulgan, ani Spitzer nešli by kortešovať.

A ako že kortešujú? Do slovenských obcí neopovažia sa ukázať, lebo tam by zle pochoďili, idú teda ľud pokúšať a pohoršovať len do takých nemeckých dedín, na ktoré hajníci, ferštri a z Čiech dovandrovaní pisari pánstva Palfického nátlak robia na ľud. Len že aj takýchto voličov málo majú.

Každý múdry človek odstúpil by pri takýchto výhladoch, aby nerobil roztržky v okrese. Nie tak Lojzo Rudnay, bárs mu pán biskup zakázal vystúpiť za ablegátskeho kandidáta. On si ale nevšimnul tohoto zákazu a prieči sa, nehladiac na následky. A jaký hlaváň je on, takí sú aj jeho korteši.

V prvom rade vyznačujú sa dvaja notári. Od dlhého času iné nerobia, len čo sa shánajú po obciach a zvädzajú ľud. Je to ozaj špinavé remeslo. Statočný človek nedal by sa naň, iba ten, ktorý hrubú kôru má na svojej cti. Ľud ale nič nedá na týchto pokušiteľov, lebo vie sa o nich, že lžú a že za kortešačku Rudnay im zaplatí. Pfuj!

Sedliak veru nedopustí sa takej podlosti.

Aj páni slúžnovci behajú po obciach. Nazdávajú sa, že sa ich ľud naľaká. Hoho pánkovia! Kde sú tie časy, keď sa sedliak pred slúžným triasoi! Ľud vás platí, tak dajte pokoj ľudu.

Ani to nenie dosť liberálom, ktorí by radi utopiť všetkých ľudákov a každú ľudáčku. Keď videli, že voličia ani na notárov, ani na slúžnovcov, ba ani na tie panie liberalné, ktoré v Koši kortešovali nič nedajú a že neodstúpia od svojho milovaného kandidáta: Kolomana *Brestyenského*, tak pán slúžny Abaffy došikoval do okresu husárov, že vraj Rudnay pod ich obranou bude kortešovať. Ďakujeme panu Abaffymu za túto pečlivosť, husárov ale nech si on vydržiava, lebo v okrese nie sú potrební. Ticho je, ako keby sme sa ani nechystali k voľbe. Páni liberáli chcejú nás strašiť! To je ale hlúposť. My sme vo väčšine! Nedáme sa! My zvíťazíme! Pán Koloman *Brestyenszky* bude našim poslancom. Nech žije! Abcug liberáli aj s jejich kandidátom!

V čacanskom okrese len jedine kresťanská ľudová ztrana je oprávnená.

K volebným pohybom.

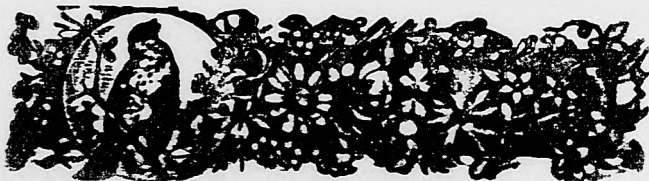
Ipolyság. Michal *Rónay* kandidát kresťanskej ľudovej strany navštívil už takmer všetky obce svojho okresu a vysvetlil všade náležite program kresťanskej ľudovej strany. Voličia v celom okrese hlučnými ováciami osvedčujú sa za ľudového kandidáta, kdežto kandidáta liberálnej darobnej strany podporujú len úradníci. Proti týmto aj cancellaria obrany volieb zadala už obžalobu ku kráľovskej kúrii.

Szempc. Dr. Franc *Csizmazia* bývalý krajinský vyslanec a znovu ablegátsky kandidát kresťanskej ľudovej strany opravdové triumfy

slávy vo všetkých obciach svojho okresu. Kandidát liberálnej darobnej strany, akýsik Hugo Krolop darmo sa namáha a v jeho záujme darmo terrorizujú ľud slúžnovci a notári, ablegátom okresu sempckého bude zas len dr. Franc Csizmazia.

Nagytapolcsány. Horliví ľudáci okresu veľkotopečanského 12. mája vydržovali poradu pod predsedníctvom bývalého krajinského vyslanca dra Alexandra *Ermszta* a za prítomnosti splnomocnených dôverníkov zo všetkých obcí. Na tejto porade za ľudáckeho kandidáta okresu veľkopolčianskeho jednohlasne vyhlásený bol statkár Julius *Finka*, ktorý kandidatúru ochotne prijal a 15. mája začal navštevovať okres. Kandidáta za prítomnosti početného ľudu predstavili: v Bojne Ján *Boll*, v Šárfii Alexander *Kuczmann*, v Radošnej Ondrej *Pullmann*. Kandidát všade ľudu zretedelne vysvetlil svoj program, po čom zápalisté reči povedali bývalý krajinský vyslanec Koloman *Brestyenzsky* a Augustin *Gramantik*. Ľud po všetkých obciach s oduševnenosťou a radostne prijal kandidáta kresťanskej ľudovej strany.

Jak si kresťan, drž sa ľudovej strany.

POLITICKÉ CHYRY.

Z trenčianskej stolice.

Administratívny výbor stolice trenčianskej 10. mája vydržoval riadne zasadnutie pod predsedníctvom viceišpána Justina Baross. Hlavný župan stolice Julius Szalavszky ňuchal zaiste, že v tomto zasadnutí pretriasať sa budú jeho kúsky a preto nemal smelosti predsedáť tomuto zasadnutiu. Cítil, že tam pôjde o jeho kožu a nezklamal sa.

Dr. Emil Gyuriss bol prvý, ktorý mohútne slovo svoje pozdvihol proti neslušnému a nezákonnému pokračovaniu, akým v jednotlivých okresoch celý administratívny aparát vplýva na výsledok volieb. Keď preto proti tomuto nezákonnému vystupovaniu slúžnovcov, notárov a iných administratívnych orgánov s dôrazom protestoval, predostrel rezolučný návrh, aby administratívny výbor vyzval všetkých stoličných úradníkov, aby

pri vypísaných voľbách krajinských zdržovali sa každej nezákonnosti a o tomto poučili aj iné seba podriadené orgány ako notárov atd., ináč proti úradníkom, nariadenia zákonov si nevšímajúcim pokračovať sa bude s najväčšou prísnosťou.

Ladislav Mednyánszky bol druhý, ktorý slovo svoje pozdvihol proti terorizmu a nezákonnostiam, aké stoliční úradníci prevádzajú aj v puchovsko-illavskom okrese. Voličia, ale len ľudovej strany, ako to príkladmi dokázal, vystavení sú tu najväčším sekaturam. Vrele podporoval preto návrh dra Emila Gyurissa.

Podžupan Baross slúbil sice, že úradníkom zakáže každú nezákonnosť, my sme ale presvedčení o tom, že kým je v Trenčíne föispánom Szalavszky, panovať tam bude ako — pokrstený pohan.

BESEDNICA.

Varečka.

Napísal: Ján Horváth, keplán vystrkovský.

(Dokoncenie.)

Jedon starý pán mi vyprával nasledujúci príbeh: Panička to bola tej novej módy, čo nevedela variť. Muž sa jej šmajchloval, prosil ju, aby varenie nechala na služku, ale aby to ona riadila. Posluchla ona pána svojho. Pán doniesol domov pekného veľkého zajaca a kázal jej, aby ho dobre pripravila. Pečienku túto nado všetko ľúbil pán.

— Neboj sa, apuši — odpovedela panička — tak dobre ju pripravím, že si až prsty od nej obližeš.

Pán išiel po svojej práci. Pani zanesla zajaca do kuchyne.

— Marina! — kázala služke — ošklbaj tohoto zajacá.

— Ale pani veľkomožná — hovorila služka — veď sa zajac nešklbe, lež dere...

— Urobíš tak, jako ti kážem, lebo nie? Však ja som tu pani a nie ty! Pozrime sa, ešte by ma ona chcela učiť.

Marina nechcela protirečiť panej svojej a dala sa zajaca šklbať. Dlho jej to trvalo, to sa rozumie. Ko nečne chytila britvu a oholila zajaca.

— Tu máš! — myslela si Marina — však to bude pečienka!

Pani vstúpila nuter.

— Marina, otvor veľ zajaca a sadlo vyber z neho, to schováme, aby sme trochu masného zagazdovaly.

— Ale pani veľkomožná, veď este nato je potrebné dať masť a nie z neho vziať!

— Zas mi odvrkujes? Tak ta chlopim po hlave až no! Urob, jako ti kážem!

Marina zasmiejúc sa, posluchla. Zajaca upiekly. Pán vyhladovaný prišiel domov a chuť si robil na dobrú zajačinu. A pani skutočne priniesla zajaca na stôl.

Pán zadivený pozeral, nevedel si pomysleť. či to má byť ten zajac a či nie? Horko-ťažko odrezal si kúsok, ale suchý bol, ani podešva.

Pani smutno pozerala na svojho pána, že mu nechutí zajačina. Až sa tak pasoval s tou pečenkou, pot mu vychádzal na čelo, potom sa ale nahneval a prask! mysu aj s pečenkou hodil na zem.

Marina mala roboty a -- smiechu. Pán nahnevaný a hladný chodil po izbe hore-dolu. Potom si rozkázal, aby mu pani uvarila tri vajca na mäko.

Pani ochotne utekala do kuchyne. Voda bola vreľá, hodila ta vajcia.

Už pol hodiny minulo, a vajcia nič nechodily na stôl. Konečne predsa. Pán ich otvoril a oni sú na tvrdo uvarené.

— Či som nepovedal, aby si ich len na mäko uvarila? — hovoril.

— Len sa už nehnevaj — riekla pani — veď ich už tri štvrte hodiny varíme vo vrelej vode a predsa nechcejú zmäknuť.

Na túto múdru odpoveď pán sa sobral a šiel na čiernú kávu do hostinca.

Panička cítila, že obed sa jej nepodaril. Ale myslala si: však malér sa prihodí i tej najšikovnejšej gazdine. Však to ja napravím.

Na druhý deň chystala obed, keď pred dvanástou prišiel pán domov a šiel cez kuchyňu, panička chcela sa preukázať, že jak výborne ona rozumie sa k vareniu, zakrikla na Marinu, aby to aj pán mohol počuť:

— Marina, daj sem to mydlo, nech umyjem tento šalát!

No, takáto žena a k tomu ešte takáto výborná kucharka, to je potom potešenie! Hja, keď sa to ona neučila a naučiť nechcela. Věul ale badá, že s tou francúzsou vedou nedocieli nič!

No ale, vraťme sa k našim známym osobám. Saša, Lala, Dodo, Lili a Cinci v tomto duchu boli vychovávané. Varečka im nechutila, kuchyňa im smrdela. A Lala veru smutno pochodila, lebo mužovi svojmu nevedela navariť. Lubil on nadmieru čaj. Lala sa opýtala svojej priateľkyne, jako že sa to má asi robiť a tá jej radila, že to tak má zavariť, jako sa to s kávou robí. Urobila to tak a dala pánovi. Ale to malo divnú chuť a voňalo jako pomyje. Muž to tak nechal.

Lala prebehla k svojej kamarádke. Tá sa jej opýtala, že jako to ona urobila?

— Tak, jako si mi radila — odpovedala Lala — len možná v tom som chybila, že som snáď trochu viac cigorie zachytila!

Čaj a cigoria! To veru pasuje do kopy. Takto výborne ona navarila čaju mužovi svojmu.

Či neni hotová pokuta takáto žena pre muža? Ej, veru maminky milé, vyučujte dcéry svoje v domácich prácach a vtedy nebudú čaj variť s cigoriou a šalát umývať s mydlom!

CHYRNIK.

Jeho veličenstvo kráľ v Budapešti. Od týždňa zdržuje sa jeho veličenstvo v budínskom zámku kráľovskom. Priležitosť túto používajú zvlášte členovia terajšej vlády. Poslal už každý minister bol na výsluchu u jeho veličenstva. Z hlavného mesta Uhorska zamýšľa jeho veličenstvo navštíviť aj Bosnu a Hercegovinu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v svätodušnú nedľu v sídelnom chráme biskupskom odbavoval slávnostné služby božie a prepočetným prítomným udelil pápežské požehnanie s odpustkami, ku čomu zvlášte splnomocnil ho rímsky svätý otec pápež Pius X. V svätodušný pondelok osvietený pán biskup sviatosť birmovania udeľoval veriacim v Košiciach to v susedných obciach Bárcaza, Felőolesvá a Hernádsihány. — Muzeum Rákócziho dostalo od osvieteného pána biskupa viacej starobylých obrazov veľkej hodnoty umeleckej, za čo ministerstvo kultu a výučby vyslovilo mu vreľé vďaky. — Spolok sv. Alžbety cez svätodušné sviatky v kostoloch košických vydržoval sbierku ku podpore nevyliciteľných nemocných. — Žiačky praeparandie kláštora Ursuliniek 7 a 8. mája pre učiteľský internát usporiadaly koncert s čistým donosom 300 korún. — Dr. Engelbert Mázý, hlavný direktor gymnasiálnych škôl okresu košického minulé dni sdržoval sa v meste Sziksó, kde postaví chcejú nové gymnasium. — Spolok katolíckych tovaryšov v pondelok svätodušný otvoril; svoju zahradu ku letným zábavám. — Karol Antal titulárny kanonik

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou lahko môže pomôcť na jeno tárchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť.

Pri parcellovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

vicedekan a farár obce Hernádtihany 11. mája odbovoval 40-ročné jubiléum svojho blahonosného účinkovania v tejto obci, z korej príležitosti početní priatelia Košic a okolia, zarovnak aj povdační farníci pripravili mu pekné jubilárne slávnosti. — Dekanátsky okres Nagymihály jarné zasadnutie vydržoval 10. mája vo Vásárhelyi, z ktorej príležitosti rozličné záležitosti cirkevne prišli k pojednávaniu. — Manželka úradníka Pavla Strompf z vierovyznania luteránskeho vrátila sa do lona cirkvi katolíckej a v sprievode peknej reči prijal ju horlivý farár Julius Regéczy. — Barnabaš Tost biskupský obradník minulé dei v obci Léh posvätil zvony zadovážené obetavosťou tamojšieho farára a horlivých farníkov.

Dr. Alexander Ernszt, pápežský komorník, hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty a bývalý krajinský vyslanec cez svätodušné sviatky fažko ochorel a podrobil sa musel nebezpečnej operácii. Operácia ale, ako to s radosťou sdelujeme, šťastlivo vypadla a fažko chorý s božou pomocou onedlho opustí sanatorium, v ktorom ho opatrujú.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Adalbert Zaborovszky praepošt a mestský farár cez svätodušné sviatky odbovoval sám služby božie pod infulou a pri veľkej assistencii. V tieto dni sviatočné odbavovaná bola aj pobožnosť 40 hodinovej poklony ku prevelebnej sviatosti oltárnej. — Na sanatorium nemocných na suchoty minulý týždeň soshieralo sa 309 kor. 41. hal. — Školám priemyselníckych učňov v Prešove assignované je 1880 korún a v meste Kisszeben 1400 korún štátnej podpory. — Na železničné karty za polovičatú cenu učiteľia náboženských škôl majú také právo, ako učiteľia iných škôl. — Ročné shromaždeni alumnea katolíckych žiakov vydržované bolo 13. mája.

Zatknutý agent. V Budapešti na východnom nádraží polícia pri tom pristihla vystahovaleckého agenta Alojza Eisnera, že dvoch robotníkov a síce 17-ročného Jána Gáspára a 18-ročného Petra Gáspára bez passov chcel odvieť do Ameriky. Eisner už mnohých robotníkov sviedol ku vystahovaniu sa do Ameriky a medzi nimi aj mnohých vojopovinných mladíkov. Agentu konečne chytili a zatkli.

V Hamburgu chytený uhorský lekár. V Hamburgu tieto dni chytili jedného lekára, ktorý hovorí o sebe, že sa volá Koloman Gelnay a že sa údajne narodil v Trenčíne roku 1872. O lekárovi vysvitlo, že klame devy s tým sľubom, že ich vezme za ženu. Od jednej pod týmto titulom vyklamal 4000 mariek.

Báli sa Halleyovej kométy. V Smíchove (Česko) ako odtiaľ sdelujú, zatkli dve ženy, ktoré podivným

spôsobom využily bázeň poverčivých Čechov pred Halleyovou kométou. Dve ženy za veľké peniaze predávaly bezcenné amulety, nahovoriac ľuďom, že s tými amulettami odstrašia kométu od okolia Smíchova.

Obavy v španielskom dvore. Z Madridu sdelujú, že v tamojších dvorných kruhoch prechovávajú veľké obavy preto, že 3-ročný dedič trónu knieža Alfons, ktorý ešte nevie povedať ani jedného slova, zostane hluchonemý. Dediča trónu preskúmali tí najchýrnejší lekári, ale mu pomôcť nevedeli. V dvorových kruhoch sa teraz s tou otázkou zaoberajú, že či knieža v páde ak by sa ani neskoršie nenaučil hovoriť, bude súci na dedenie trónu?

Popís ľudu v Turecku. Z Carihradu sdelujú, že vláda nariadila všeobecný popis ľudu. Finančný minister na tentp cieľ predbežne assignoval 40.000 frankov. Po popísaní ľudu aj matriky budú rdformovať. Medzi iným nariadenia aj to, že každé nariadenie behom dvoch mesiacov treba oznámiť.

Bohatý žobrák. Z Dolného Kubína píše, že námestovského obyvateľa Ignáca Steina vo Viedni chytili preto, lebo tam žobral. Z Viedne ho šupom poslali domov, ale na ceste spáchal samovraždu. Vrechnosť našla v jeho vaku 16.000 korún. Stein námestovskej židovskej cirkvi poručil 10.000 korún. Manželka Steinova žije, ale manželia od 25 rokov nežili spolu.

Päť millionov na opatrovanie zubov. O zvláštnej, ale neomylné prospesnej fundácii došla zpráva z Londýna. Jeden neznámy človek totižto družstvu «British Dental Association» odovzdal 5 millionov korún tým cieľom, aby z úrokov tejto summy zuby chudobných ľudí zdarma boly opatrované.

Drotári. Dvaja žiaci minulý týždeň zavítali na kapitanát v Novej Pešti a rozpovedali, že sa hrali pri stanici Rákospalota—Ujpest, keď odrazu zbadali, že dvaja drotári pri stanici v jednom jarku vyzliekli, z kistieň vytiahli panské šaty, ktoré si obliekli. Potom šli na stanicu a vysadli na vlak, ktorý sa pohol do nagy-marosu. Z kapitanátu detektívi išli do značeného jarku a skutočne našli tam drotársky odev a drotárske náčinie. Polícia tevaž hľadá záhadných drotárov. Pravdepodobné je, že to boli preoblečení zloději.

Púť do Lourdes-u. Pri protektoráte a osobnom súčasnení sa osvieteného pána biskupa Kohl a s povolením najdôstojnejšej vrechnosti cirkevnej, prevelebný pán Alexander Gaibl, opát-kanonik (Pozsony, Káptalan-utca 3.) s odchodom 26. júla b. r. vede púť do Lourdesu cez Švajciarsko a Francúzsko, pri návrate cez Maria Einsiedel. Ceny cesty sú: I. trieda 520 kor., II.

**Neváhajte, keď vás hlava
bolí lež potrebujete hned**

Beretvás-pastille

ktoré za desať minút zastavia najtuhšs
migrén-hlavy bolenie. — **Gena K 1.20.**
Lekármi odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomáš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách
zasielka franko..

tr. 400 kor. III. tr. 250 korún. Hlásit sa možno u prevelebného pána opáta kanonika Alexandra Gaibl do 25. tohoto mesiaca, tamže k dostaniu sú aj cestovné programy, prihlasy prijímajú sa len v obmedzenom počte.

DOPISY.

Od Radošiny.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Vysokocstený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kreštane».

Ani Mojžiša židia, keď ich prišiel z Egypta vyslobodiť, nemohli oduševnenejšie vítať, jako sme sa my radosti plne oduševnili, keď sme počuli, že pán statkár Finka z pritulnej lásky k ľudu vystúpil za kandidáta ľudovej strany kreštanskej. My, čo sme nielen dľa krstu, ale i dľa živobytia Kreštania, už len s pánom dekanom, Ondrejom Pulmannom budeme spoludržať, nechceme byť také prašivé ovce, ktoré sa od dobrého pastiera odrážajú. Nech žijú ľudáci! Preč s hnusnými liberálmi!

Neohrozený volič.

***

Veľké Topľčany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

V kratkosti sdeľujem, že u nás veľmi dobre stojí statočný kandidát kreštanskej ľudovej strany; po dedinách ho oduševnene vítajú, vencami a kvetinami obypujú. Je on statkárom vo V. Chlebanoch. Poriadne meno jeho zneje: Julius Finka.

Že liberáli špatne stoja i z toho vidieť, že do sveta tárajú, že Joško Macko, rychtár v Mýtnej Novej Vsi stal sa liberálom a liberálnym kortošom, pre jakúsi pravotu. My to neveríme. Macko je o veľa statočnejší, nežli že by sa pre jednu chatrnú pravotu na liberála spotvoril. To z neho nemôže vystať, aby sa Judášom stal. On dobre vie, čo povedal Kristus Pán, že pohoršenie musí byť na svete, ale že beda tomu človekovi, z ktorého pohoršenie pochádza. Dalsie ehýry v najbližšom čase uverejníme.

Pravdolás.

Odkazy redakcie.

V. B. M. Dorazilo po zatvorení čísla.

M. L. H. P. Upotrebíme budúce.

B. H. N. Nedajte sa u vás.

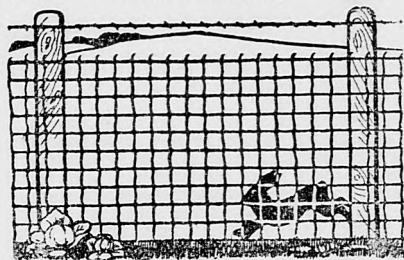
S. V. H. Tí páni, čo tolko píšu o láske k ľudu sú teraz čisti liberáli. Už boli darabonti, socialdemokrati, teraz sú zas liberáli. Sú to politici, ako vetor fúka.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

PODIVNE LACNÉ PLOTY!

Domáce dorooby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostížiteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba.
Cena štvorcovho metra od 30 hal. výšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

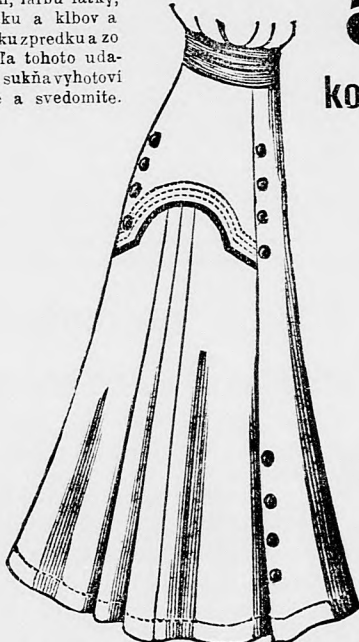
Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/60. sz.

Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Pri objednávke prosíme udať fazón, farbu látky, šíku drieku a klbov a sukne džukzpredku a zo zadku. Dľa tohoto udatia každá sukňa vyhotoví sa presne a svedomite.

5
korún

Reklám 5 korún. Praktická sukňa k cestovaniu a obyčajnému noseniu vkusne zostavená solidnou prácou. Feš passe ozdobená je bortiňou a šujtášmi hodobavného lesku, pod ktorými z boku sú vkladané a zpredku prázdne faltné. Z látky novej bruenskej vzorky svetlo-biele alebo olivo-biele prskanej, alebo jednoduch-
čikovanej látky pre mužských pekná a trvanlivá hmota **5 korún.** — Reklám sukňa výlučne len v jablčnej hladkej drapp farbe večnej trvácnosti **5-50 korún.** — Z lodenu alebo z polovičatého súkna v čiernych, sivých, tmavo-svetlých, barnavých, olivo-zelených farbách **6 korún.**

„KU SCHOSSENFABRIKE“
XVI., VIEDEN, Neulerchenfelder-strasse 2.

Dopisovanie v slovenskej reči.

☑ Dírkcii Schossenfabrik, Viedeň.

Úctive dávam na vedomie, že objednaná sukňa, prišla a úplne sodpovie, včul ale prosím poslať mi ešte jednu tej istej vzorky a spodobnými hodobavného lesku bortiňami z tejže tmavo-svetlej bruenskej látky atď za **5 korún.**

Ostávam i ďalej vašim odberateľom s úplnou úctou
Jozef Müller Békés 1. decembra. Takács-u. 933. č.

Takéto a tomu podobné dopisy bez dotazovania a prosby dostávame každodenne.

Čisto lenové bielené
plachty na postel bez sošivky

(Bavlnené a lenové ostatky.)

150 cm. široké čisto lenové plachty na postel 225 cm. dlhé 15 kusov ... K 2.70
150 cm. široké hrubo farbeného plátna 225 cm. dlžky K 3.30
najmenšia oddávka poltucta.

1 tucet kuchynských damast uterákov, svetlých alebo bielych 50/100 ... K 6.50
1 tucet bielych battist ručníkov 49/45 ... K 2.-, 3.-, 5.50
1 kávové náčinie v rozličných farbách alebo biele pre 6 osôb ... K 7.-
15 kusov fajnových bielych košiel pre pánov 23-88 cm. K 19.-

40 m. pôvodne farbitých ostatkov.

V dlžkach 3-15 metrov, postelne náčinie, oxford, látky k sáťam, svetlôtaky, šifony, prisetý atď. ... K 18.-

[Rozposelať s poštovou dobierkou]

ANTON MARŠCHIK kadlec
Giesshübel číslo 55. pri Neustadt n/M.

Početné listovné uznania a výrazy najlepšie slokazy sú o správnej výsluže a trvácnosti mojeho tovaru.

Ľacné české perie.

5 kilo : nové tmavé driapané kor 9-60, lepšie 12 kor.
Biele mäkké, jak páper 18 kor. — 24 kor.
Biele ako snáh mäkké ak páper, driapané 30 kor. 36 kor. Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpät prijatie je pod tou vynimkou dovolenější sa poštové útraty vynahrádza. — Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135 (pošta Pilsen Cechy.)

Mlyn do árndny

na dvoje-troje složené hľadám a pri prajných podmienkách hotový som aj kúpiť. Andrej Fraštacky, mynár. Turóc - Szucsány.

Oznamy prijíma administracia

„Krestan“

Budapest, Szentkirályi-u. 28.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

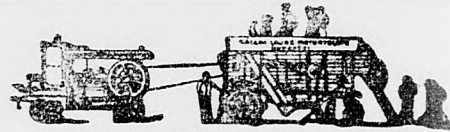
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrolej Ludvika Kállai

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojim vystrojenim ku čistieniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlatebny stroj prítomnosti !!!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytá trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:

parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Najlepší český prameň k objednaníu.

Ľacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, ľedšie 2 K 40 h.; polbiele 2 K 80 h.; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h. 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 6 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bielyho alebo žltého nankingu, 1 perina, 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K. polpapierie 20 K.; papierie 24 K.; jednotlivé periny 10 K., 12 K., 14 K., 16 K. podhlavky 3 K., 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. **S. Benisch v Deschenitz** číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdarma.

Ochranca zdravia je v každej domácnosti nevyhnutne potrebný pôvodný

Slanovinový lieh sily

K dostaniu je všade vo fľaškách po 40 hal. 1 a 2 korunách. Prijat treba len povodný slanovinový lieh sily.

Ktorá kosa je najlepšia?

pyta sa mnohé kosity probujúci a mnohokrát hospodár. Na toto odpovedáme dla nášho presvedčenia: najlepšia kosa na svete je

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ktora sa shotovuje zo zvlätnej kanonovej ocele z miešaniny najslachetnejších kovov zloženej a odborne umeleckým sposobom dvojnásobne stúženej, tak še vlastnosť vytrvalost jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha avetko možné tohoto odboru.

Sposob dorábamia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť takejto kosity sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosity pořáždňom dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri objednaní 5 kusov kôs počtovo útraby plati fabrika. Pri objednaní 10 kusov plati počtové úraty a pripojuje jednu kosu na pridavok zdarma. — Za každú kanonovej ocele kosu prejma sa dobrostanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa

dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosami jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele na 250—300 krokov može sa kosit po jednom ostrení, jedno kuvanie dostatočné je na viacej dni.

General Dewett kosa, kanonovej ocele, zasiela sa ku ruce chlapa sostavená nakuvaná a vyprobovaná.

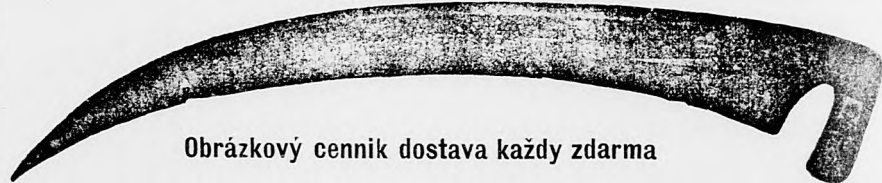
Pri Gneral Dewett kose z kanonovej ocele odberateľ nemá žiadného risika bo nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosity od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele A sme o tom presvedčeni, že kto ráz robil s takouto kosou iné kosity nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavatetov maju zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na pohotove Cenník nech si každý na dopisničke pyta. Ceny Gnerále Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákova a kladivko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr. Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosu 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou päť rokov 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.

Obrázkový cenník dostava každý zdarma